

AKTIVITETER FRA FAFO

[Tidligere seminarer](#)**Fafo Østforum seminar 11. desember:****Kampen mot arbeidsmarkeds kriminalitet – hva skjer?**

Sosial dumping og arbeidsmarkeds kriminalitet er lett å utføre og vanskelig å avdekke. Ifølge en ny rapport om arbeidsmarkeds kriminalitet er dette nå så alvorlig at det kan true grunnleggende samfunnsstrukturer.

Hvordan ser situasjonen ut på bransjenivå – og hvordan kan arbeidslivets parter bidra til løsninger? På seminaret vil Kripos presentere rapporten «Arbeidsmarkeds kriminalitet i Norge – situasjonsbeskrivelse 2014». I 2010 ble partene og myndighetene enige om å sette i gang treparts bransjeprogrammer for å fremme mer seriøsitet i utsatte bransjer, og vi har invitert representanter fra Arbeidstilsynet og partene om å redegjøre for status og planene framover. Seminaret finner sted torsdag 11. desember kl 14-16 i Fafos lokaler i Borggata 2b. Seminaret er gratis og åpent for alle. Program og påmeldingsinformasjon vil bli annonsert.

Nytt Fafo-notat: Lovfestet minstelønn i Norden og Europa.

De fleste europeiske land har allerede ordninger med lovfestet minstelønn, mens dette så langt har vært en fremmed tanke i nordisk sammenheng. I dette notatet

gis en oppdatering av nøkkelinformasjonen i rapporten «Lovfestet minstelønn – Norden og Europa» fra 2012, samt at det ses nærmere på innføringen av lovfestet minstelønn i Tyskland. Notatet er skrevet av Line Eldring og Kristin Alsos. (Fafo Østforum, 24.11.14) Last ned Fafo-notatet [Lovfestet minstelønn: Norden og Europa – en oppdatering](#) Se også: [Spørsmålet om minstelønn bekymrer nordisk fagbevegelse](#) (YS, 19.11.14)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING

[Temaside om allmenngjøring](#)

Tariffnemda usikker på utenbystillegget. Tariffnemda vil vite mer om tillegget på 20 prosent av lønna for arbeid utenbys, før den vedtar fortsatt allmenngjøring på verftene. Partene er innkalt for å forklare mer om dette tillegget på møtet den 27. november (Fri Fagbevegelse, 10.11.14). [Les mer](#) Les også: [Allmenngjøring utsatt i fiskeindustrien, elektrobransjen og skipsverftene](#) (Fri Fagbevegelse, 05.11.14) [Nå kan norsk lønn i fiskeindustrien bli påbudt](#) (Sysla, 04.11.14)

YTF vil styrke påseplikten i allmenngjøringsordningen.

Dette er meddelt til Stortingets arbeids- og sosialkomité. – Vi mener oppdragsgivers ansvar må tydeliggjøres, sier forbundsleder i Yrkestrafikkforbundet, Svein Furøy. Forbundet har sammen med YS krevd allmenngjort lønn innenfor turbuss og godstransport. (NTB Info, 03.11.14) [Les mer](#)

ARBEIDSMARKEDSKRIMINALITET, USERIØSITET OG SOSIAL DUMPING

Debatt: - Kampen mot organisert kriminalitet krever internasjonalt politisamarbeid. - Økt

arbeidsinnvandring har ført til økt arbeidsmarkeds kriminalitet. 50 prosent av varetektsfengslingene i fjor var utenlandske statsborgere og 29 prosent av alle nye fengslinger var utlendinger. Kampen mot organisert kriminalitet krever internasjonalt politisamarbeid, sa Hårek Elvenes (H), fylkesleder og stortingsrepresentant, i et innlegg i EU- og EØS-debatten på Stortinget. (Høyre, 25.11.14) [Les Elvenes sitt innlegg](#)

Veileder mot arbeidsmarkeds-

kriminalitet. Byggenæringens Landsforening (BNL) har lansert en veileder som skal gjøre det lettere å velge seriøse bedrifter. Målet er å hindre useriøse kriminelle aktører i

kontraktskjedene. - Bedriftene trenger bistand til å lage gode systemer og rutiner når man skal velge seriøse samarbeidspartnere, sier Jon Sandnes (bildet), adm.dir. i BNL. Steinar Krogstad i Fellesforbundet ser positivt på veilederen og flere av de utspill BNL har kommet med. (Fri Fagbevegelse, 25.11.14) [Les mer](#)

Se også: [Veileder for valg av seriøse bedrifter](#) (BNL)

«Alle» er for kjedebegrensninger.

Flere offentlige byggherrer og kommuner har innført begrensninger i antall ledd under hovedentreprenøren. Flere entreprenører har også innført begrensninger i antall leverandørledd i sine prosjekter. Kortere kjeder av leverandører hilses velkommen av «alle» i bygg og anlegg, men det begrenser ikke behovet for kontroller i næringen, konkluderer en ny Fafo-rapport. (Byggmesteren, 06.11.14) [Les mer](#) Les mer om, og last ned, Fafo-notatet [Kortere kjeder – mindre sosial dumping?](#)

Toppene samler seg i kampen mot skattejuks og sosial dumping.

Riksadvokat Tor-Aksel Busch gir klart signal om at kampen mot arbeidsmarkeds kriminalitet skal prioriteres. Organisert svindel med skatt, moms og trygd, kombinert med sosial dumping, har fått sin egen trusselvurdering (Aftenposten, 20.11.14). [Les mer](#) Les også: [Utfordrer statsministeren](#) (Fri Fagbevegelse, 21.11.14) Last ned rapporten [Situasjonsbeskrivelse 2014: Arbeidsmarkeds kriminalitet i Norge](#)

Krever maks to kontraktsledd. LO-leder Gerd Kristiansen krever maks to ledd i kontraktskjeden ved utbygginger eller offentlige anskaffelser (Dagsavisen, 13.11.14). [Les mer](#) Les også:

[BackeGruppen med to underentreprenørledd](#) (Byggeindustrien, 05.11.14)

Tilsyn medførte ti pålegg og byggestans. Omtrent alt var galt da Arbeidstilsynet Sør-Norge gjennomførte uanmeldt tilsyn på et polsk eneboligprosjekt i Skien. Samlet sett har det polske firmaet Walbud-Nor AS mottatt ti pålegg. (Byggfakta, 30.10.14) [Les mer](#)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

– La oss være ærlige om frykten for innvandring.

Rådet kommer fra presidenten i forbundet for europeiske sosialdemokrater, bulgarske Sergej Stanishev, til parti- og LO-ledere i nordiske land. - Vi kan ikke skjule realiteten - at folk i deres land er dypt bekymret for innvandring, for sosial dumping og at de tar jobber fra dere (ABC Nyheter, 13.11.14). [Les mer](#) Les også: [Nordisk velferd utfordres](#) (Fri Fagbevegelse, 12.11.14)

Store inntektsforskjeller mellom innvandrere fra gamle og nye EU-land. Arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene i Øst-Europa har selv etter lang botid i Norge et inntektsnivå lavere enn i befolkningen generelt. For arbeidsinnvandrere fra de gamle EU-landene i Vest-Europa er det ofte motsatt. Det viser en ny artikkel fra Statistisk sentralbyrå (SSB). (SSB, 18.11.14) [Les artikkelen](#)

Kronikk: Au pairer-ordningen bør avvikles. - Au pairer som kommer til Norge skal i utgangspunktet være en del av familien, mot å gjøre noe husarbeid og barnepass. Men ordningen har endret karakter: Fra kulturutveksling, der man skal lære et nytt språk og kultur, til arbeid. Juridisk rådgiving for kvinner har foreslått å avvikle au pair-ordningen. De mener den fungerer som kamouflert arbeidsinnvandring og sosial dumping. Men i stedet for å ta fra disse jentene arbeidet deres, bør vi heller anerkjenne dem som arbeidsimmigranter, skriver Kadra Yusuf. (Aftenposten, 03.11.14) [Les kronikken](#)

TRANSPORT

Foreslår nye krav for kjøring på vinterføre. - Uerfarne sjåførere eller teknisk dårlige kjøretøy er en utfordring for trafikksikkerheten, og bidrar til dårligere fremkommelighet vinterstid.

Utenlandske sjåførere er overrepresentert i antallet fast- og utforkjøring med tungtransport. Jeg har derfor sendt brev til EU-kommisjonen med innspill til nye krav til yrkessjåføreropplæringen, sier samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen. (Samferdselsdepartementet, 24.11.14) [Les mer](#) Se også: [Brev fra samferdselsminister Solvik-Olsen til EU-kommisjonen \(pdf\)](#) (05.11.14) [Statsråden lei av utenlandske sjåførere på glattisen](#) (Glåmdalen / ANB-NTB, 24.11.15)

Buss- og drosjesjåførere fra land utanfor EØS må ha fire års butid i Noreg.

Dei som kjem frå land utanfor EØS må ha budd fire år i Noreg før dei kan få kjøresetel og lov til å føre buss eller drosje. Dette går fram av forslaget til endringar i yrkestransportlova som vart lagt fram i statsråd i dag. Kravet om butid før dei kan få kjøresetel vert no sett til fire år i forslaget. (Samferdselsdepartementet, 07.11.14) [Les mer](#) Se også: [Prop. 15L \(2014-2015\) Endringar i yrkestransportlova \(krav om butid for utferding av kjøresetel mv.\)](#)

NLF frykter at økt dieselavgift vil gi østeuropeisk bunnpristransport. Norges Lastebileier-Forbund (NLF) frykter at transportkjøperne velger øst-europeisk bunnpristransport. – Vi vet at norske lastebiler for det aller meste er moderne lavutslippslastebiler i forhold til mye av det som kommer inn fra øst-europeiske bunnprisselskaper. En konsekvens av avgiftsøkningen kan også bli mer sosial dumping, ulovlig transport og økt kriminalitet i form av dieselyveri og avgiftsunndragelser, sier adm.dir i NLF, Geir A. Mo. (NTB Info, 04.11.14) [Les mer](#)

YTF: - Økt momsgrense stimulerer sosial dumping. - En heving av grensen for momsplikt fra 50 000 kr til 150 000 kr, slik regjeringen har foreslått, vil i praksis føre til skattefritak for utenlandske selskaper på transportoppdrag i Norge. Heller enn å heve grensen burde den senkes til null slik at alle som driver transportvirksomhet i Norge stilles likt, hevder Yrkestrafikkforbundet (YTF) under en høring i Stortingets arbeids- og sosialkomité. (NTB Info, 03.11.14) [Les mer](#)

POSTDIREKTIVET

Debatt: - Nei til postdirektivet. - Regjeringens forslag til ny postlov åpner for full konkurranse på posttjenestene. Det er spesielt at den norske regjeringen innfører en postpolitikk som EU konstaterer ikke har ført til bedre posttjenester i Europa og at sosial dumping i bransjen har blitt et stort problem i mange land, skriver Inge Eikeland, tillitsvalgt i LO-forbundet Postkom. (Kragerø Blad Vestmar, 18.11.14) [Les mer](#)

LO i Sogn og Fjordane: - Ekstrem og forelda postpolitikk. EU slår fast at posttenestene i Europa ikke har blitt bedre etter liberaliseringa, og at sosial dumping i bransjen har vorte eit stort problem i mange land. EU skal på grunnlag av dette leggje fram eit forslag til ny postpolitikk til våren. Fylkeskonferansen i Sogn og Fjordane krev at Regjeringa ikkje konkurranseutset brev under 50 gram, og at EU sitt 3.postdirektiv ikkje vert implementert i norsk lov. (Fjordabladet, 04.11.14) [Les meir](#) Se også: [Dyrere porto i distriktene](#) (Fri Fagbevegelse, 31.10.14)

ANDRE NYHETER

Østarbeidere punkterer danskenes EU-begeistring. Fire av ti dansker vil begrense andre EU-borgeres rett til å arbeide i Danmark – et helt grunnleggende element i EU-medlemskapet. Det fremgår av EUvox2014 – en stor europeisk undersøkelse gjennomført i forbindelse med valget til Europaparamentet. Ekspertene mener at økende skepsis hos dansker har sammenheng med frykt for å miste jobben til arbeidere fra Øst-Europa. (Ugebrevet A4, 26.11.14) [Les mer](#)

Norsk kontantstøtte til 600 born busette i Polen. I september i år fekk 880 personar utbetalt kontantstøtte gjennom EØS-reglane. Det er 200 fleire enn på same tid i fjor, og Polen er landet med flest kontantstøttemottakarar (NRK, 21.11.14). [Les meir](#) Se også [kontantstøtte-statistikk hos NAV](#) (14.11.14)

Helgesen glad for EU-nei til «velferdsturisme». Europaminister Vidar Helgesen er fornøyd med EU-domstolens beslutning om at medlemsland ikke må betale ut sosialhjelp til EU-borgere som ikke vil jobbe. Kjennelsen fra EUs øverste domstol gjelder også for Norge. Helgesen sier regjeringen er i gang med å gå gjennom problemstillinger knyttet til eksport av velferdsytelser. (dn.no/NTB, 21.11.14) [Les mer](#)

Østeuropeere flytter på landet. I Danmark er det mange østeuropeere som flytter på landet. Mange landkommuner har i dag dobbelt så mange østeuropeiske borgere som i 2008. De redder produksjonen og gir skatteinntekter i utkantsområdene, mener arbeidsgivere og borgermestere. Fagforeninger frykter lønnspress og at flere dansker flytter til byene (Ugebrevet A4, 11.11.14). [Les mer](#) Se også: [Innvandrere bremser avfolkningen av Danmark](#) (Ugebrevet A4, 17.11.14)

Skal se på utstasjoneringsdirektivet. Den nye EU-kommisjonen skal ta en ny gjennomgang av utstasjoneringsdirektivet. Dette direktivet er omdiskutert. Både europeisk fagbevegelse og krefter i EU-parlamentet vil endre direktivet for å unngå sosial dumping. (EL & IT, 20.11.14) [Les mer](#)

Ikke trygd til en som ikke søker arbeid. EU-domstolen slår fast at en EØS-borger ikke har krav på sosialstøtte dersom vedkommende ikke anses som aktiv arbeidssøker. Saken er fra Tyskland hvor en rumensk statsborger søkte om grunntrygd uten at ha vært aktiv arbeidssøker. Vedkommende hadde heller ikke kommet til landet for å søke arbeid, men bodde hos en søster. (LO Brussel, 18.11.14) [Les dommen](#) (Den Europæiske Unions Domstol, 11.11.14)

Merkel vil ikke gi etter for britenes krav om nye kvoter for arbeidsinnvandring.

Tysklands forbundskansler Angela

Merkel vil ikke gi etter for Storbritannias krav overfor EU. Mye tyder på at Merkel heller ser at Storbritannia forlater EU enn at resten av unionen skal kompromisse om prinsippene for fri flyt av arbeidskraft, skriver independent.co.uk. (dn.no, 03.11.14) [Les mer](#) Se også: [Storbritannia truer med å forlate EU](#) (StavangerAvisen, 15.11.14)

Europeere på jobbakt i Oslo må ha gratis mat.

Kirkens Bymisjon mener Oslo kommune må ta ansvar for arbeidsløse arbeidsinnvandrere fra EU som går sultne rundt i Oslos gater. Bymisjonen får stadig flere arbeidssøkende inn på sine matstasjoner. Mange har lovlig opphold i Norge, men har ingen rettigheter og sliter med å holde det gående, skriver Aftenposten. (ABC Nyheter/NTB, 05.11.14) [Les mer](#)

Nytt nummer av det nordiske nyhetsbrevet [EU&arbetsrätt](#). Dette nummeret ble tilgjengelig på nett 31. oktober. (Fafo Østforum, 03.11.14). Les [Nyhetsbrev Nr 3/2014](#)

Se også: [Tidligere numre av nyhetsbrevet EU&arbetsrätt](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandring, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.faf.no